

Koorvenster

Jaargang 12. No. 1. januari 2008.

Clubblad van het Ulfts Gemengd Koor.

Verschijnt 4x per jaar

Bestuur:		
Voorzitter:	Alois Mecking	0315-681067
Secretaris:	Maria Ketelaar	0315-328498
	E-mail: mariaketelaar@hotmail.com	
Penningmeester:	Stien Liebrand	0315-684266
Activiteiten:	Frans van Hal	0315-684959
	Truus Frazer	0315-630989
Dirigent:	Gerard Rutjes	0481-461352
Organist/Pianist:	Henk Bennink	0315-681703
Presentatrice:	Marian Kok	0315-681115
Repetitieavond:	‘s Maandags van 20.00-22.00 uur	
Repetitielokaal:	Zaal “De ni’je Hemel”	
	F.B.Deurvorststraat 44 Ulft	0315-685898
Afmeldadres:	Maria Ketelaar	0315-328498

Afmelden: ‘s Maandags tussen 17.00 en 18.00 uur

Muziekadviescommissie:		
Dirigent:	Gerard Rutjes	0481-461352
Bibliothecharis:	Marion Leijzer	0315-329306
	Hermien Koster	0315-683193
	Leo Bussink	0315-681922
	Frans van Hal	0315-684959
Kledingcommissie:	Thea Mecking	0315-681067
	Wies te Pas	0315-683124
Redactie:	Jo van Aken	0315-630760
	Stef Hermsen	0315-686250
	Giena Memelink	0315-681972
	Carla Schieven	0315-330520
Eindredactie:	Alois Mecking	0315-681067
Redactieadres:	Koopsbroeck 23	
	7095 CP De Heurne	0315-681067
	E-mail: alois.mecking@hetnet.nl	
Contributie:	€ 7,50 per maand	
Echtparen:	€ 11,25 per maand	
Banknummer:	RABO-bank 36 38 01 235	

Concert- en activiteitenagenda 2008.

2008

- Ma 7 januari Feestelijke nieuwjaarsbijeenkomst met hulding van de jubilarissen van het afgelopen jaar:
Truus Frazer en Yvonne Velthausz zijn beiden 25 jaar lid.
Organisatie tenoren.
Aanvang: 20.00 uur.
- Ma 18 februari Jaarvergadering.
Aanvang: 20.00 uur.
- Zo 30 maart Uitvoering Missa Brevis van Jacob de Haan tijdens de Eucharistieviering in de St. Antoniuskerk i.s.m. de fanfare KNA.
Aanvang: 10.00 uur.
- Zo 6 april Uitvoering Missa Brevis van Jacob de Haan tijdens de Eucharistieviering in de Petrus- en Pauluskerk i.s.m. de fanfare KNA.
Aanvang: 10.00 uur.
- Za 3 mei Uitvoering Missa Brevis van Jacob de Haan tijdens de Eucharistieviering in Etten.
Organist: Henk Bennink
- 19 - 24 mei Anjeractie.
- Zo 22 juni Fietstocht.
- Ma 7 juli Laatste repetitie voor de vakantie.
- Ma 25 aug. Eerste repetitie na de vakantie.
- Zo 5 okt. Lustrumconcert.
- Zo 21 december Kerstconcert in de St. Antoniuskerk.
Aanvang: 16.30 uur.

Van de redactie.

Het jaar loopt al weer ten einde. Wat ons koor betreft was het een vruchtbaar jaar.

We hebben heel hard gewerkt, waardoor we een paar geslaagde uitvoeringen konden geven. Ook brachten we een serenade bij Maria- en René's 25-jarig huwelijk en namen we deel aan verschillende evenementen.

Het was erg fijn dat we verschillende nieuwe leden mochten begroeten.

Maar ook bleef verdriet ons niet bespaard: ziekte van diverse leden of van hun partners.

Maar vooral het overlijden van Els heeft ons allen diep geraakt. We zullen haar op het koor zeer missen.

Het was een voorrecht dat ons koor haar uitvaartmis mocht zingen.

Als jullie dit lezen zijn de beide kerstconcerten alweer achter de rug. Hopelijk zijn ze een succes geworden.

Tot slot wil ik jullie allen, ook namens de andere redactieleden, van harte een Zalig Kerstfeest toewensen en veel geluk en liefde voor het nieuwe jaar 2008.

Maak er met elkaar fijne en warme dagen van.

Jo.

***Het volgende Koorvenster verschijnt op ma. 17 maart 2008.
Oplossingen van puzzels en bijdragen voor het volgende nummer
dienen uiterlijk ma. 3 maart 2008 te worden ingeleverd.***

Van de voorzitter.

Weer een jaar voorbij.

Een jaar waarin we lief en leed met elkaar hebben gedeeld.
Nog een paar dagen en we begroeten het nieuwe jaar 2008.

In april mochten we getuige zijn van het 25-jarig huwelijk van Maria en René Ketelaar. We hebben onze bijdrage geleverd aan de feestvreugde door het brengen van een serenade.

Het koffieconcert in de Smeltkroes samen met het Gemengd Koor Jubilate uit Gendt was een hernieuwde kennismaking met dit koor.

In september legden we onze eerste proeve van bekwaamheid af met betrekking tot de mis van Jacob de Haan. In Berg en Dal luisterden we de Eucharistieviering op met onze gezangen.

In oktober namen we met succes deel aan een zangersavond in Aalten, georganiseerd door de KCZB. We kregen een lovende beoordeling met een paar kritische kanttekeningen van het jurylid Dick van Heuvel. We kunnen er ons voordeel mee doen. (zie elders in dit Koorvenster)

In november beleefden we een zwarte dag door het overlijden van ons trouwe lid Els Hofstra. We hebben bijgedragen aan het afscheid met een sfeervolle uitvaartdienst door het verzorgen van de gezangen.

De twee advent- / kerstconcerten in december vormden de afsluiting van ons muzikale jaar.

Wat zal het nieuwe jaar ons brengen? We weten het niet.

We beginnen het jaar met een feestelijke nieuwjaarsreceptie en het huldigen van 25-jarige jubilarissen.

Wat we ook weten is dat we op bescheiden wijze ons 11^e lustrum zullen vieren door een aantal keren de mis van Jacob de Haan uit te voeren tijdens Eucharistievieringen in kerken in de buurt samen met de fanfare KNA.

Tevens staat er een lustrumconcert op de agenda..

2008 zullen we afsluiten met het traditionele kerstconcert in de St. Antoniusparochie.

Ik wens u allen daarbij veel succes.

Fijne kerstdagen en een voorspoedig 2008 wens ik u en allen die u lief zijn.
Alois Mecking, voorzitter

SMALLTALK.

Als er iemand overlijdt, is dat voor de nabestaanden altijd een schokkende ervaring.

Dat geldt niet alleen voor de naaste familie, maar ook voor ons als koorleden van het UGK. We wisten natuurlijk dat Els Hofstra ernstig ziek was en dat het de laatste tijd steeds minder goed ging met haar, maar toch.....

Els is wel iemand die je niet zo gauw zult vergeten. Met haar doorzettingsvermogen en haar moed was en is ze een voorbeeld voor velen. Tot voor kort bezocht ze de repetities en steeds klonk die positieve instelling als je aan haar vroeg hoe het met haar ging. We hebben op een waardige manier afscheid genomen van haar. De liederen die we gezongen hebben waren goed gekozen. Mooie vertrouwde melodieën en goede teksten, die goed aansloten bij de rest van de Eucharistieviering. Ik weet zeker dat we door onze goede zang een bijdrage hebben geleverd om het leed van de familie wat te verzachten.

Nu even iets totaal anders. De laatste tijd hebben we wat moeite om tijdens à capella stukken goed op toon te blijven. De heer van Heuvel had ons daar al op gewezen in zijn juryrapport van de zangersavond in Aalten. We moeten werken aan onze ademsteun was zijn advies en daar zijn we de laatste tijd ook mee aan de slag gegaan. Een goede ademsteun is natuurlijk ontzettend belangrijk om zuiver te zingen, maar er is meer. Zingen is eigenlijk het beoefenen van topsport, tenminste als je het goed wilt doen. Net als sporters moet ook de zanger zich voorbereiden, voordat het echte werk gaat beginnen. Maar juist tijdens de uitoefening van de sport of de muziek is het erg belangrijk dat datgene wat in de voorbereidingsfase is geoefend ook wordt toegepast. Een voorwaarde daarvoor is dat de sporter en ook de zanger zich bewust is van datgene waar hij of zij mee bezig is. Datgene wat tijdens de voorbereidingsfase (lees: het inzingen) wordt geoefend moet tijdens het zingen constant bewust worden toegepast. Dat houdt in een goede controle over de in- en uitademing, maar ook een constant actieve houding. Bij topsport is er geen tijd om achterover te leunen. Daarom zou ik jullie willen adviseren om op momenten, waarop we zittend zingen ervoor te zorgen dat we actief zitten. Actief zitten wil zeggen met beide benen op de vloer en niet leunen, maar als het ware op het puntje van de stoel te gaan zitten. Maar ook als we staan, moeten we

ervoor zorgen dat we actief blijven staan en steeds bewust bezig te zijn met de ademhaling. Dat laatste is niet gemakkelijk, omdat we dat in ons dagelijks leven natuurlijk niet doen. Maar tijdens het zingen is het toch belangrijk om je daar als zanger steeds bewust mee bezig te houden. Ik zeg vaak: “Houd de spanning erin” en dat is eigenlijk waar het om draait. Aan de andere kant moeten we er ook voor zorgen dat het geen probleem gaat worden in die zin dat het “tussen de oren gaat zitten”. Als je telkens tegen elkaar zegt dat iets niet goed gaat, kan dat averechts werken. Je zou dan een gevoel kunnen krijgen dat het niet meer goed komt. Maar daar moeten we voor waken. We gaan eraan werken op een positieve manier!

Nog twee kerstconcerten en dan zit 2007 er voor ons muzikaal gezien al weer op. Ik denk dat de repetitie die we vanmorgen hebben gehad (op het moment dat ik dit stuk schrijf is het zaterdag 1 december 16.45 uur) goed is geweest. Maandag a.s. zullen we de puntjes nog even op de i zetten en dan zal het zeker gaan lukken. Ik verheug me nu al op 2008, het jaar waarin we diverse grote uitvoeringen zullen verzorgen. We gaan er iets moois van maken!

Ik wens jullie ook namens Ine alvast hele fijne kerstdagen toe en een gezond en gelukkig 2008.

Gerard Rutjes, jullie dirigent

In memoriam Els Hofstra

Op 17 november j.l. overleed ons koorlid Els Hofstra.

Els was lid vanaf 7 januari 1985. Zij was verknocht aan het Ulfts Gemengd Koor en ze is van begin af aan een zeer trouw lid geweest.

De concertreis naar Berlijn in oktober 2006 wilde ze, ondanks haar ziekte, zo graag meemaken dat een verdere behandeling in overleg met de arts nog even een paar weken werd uitgesteld.

Ze heeft echter niet kunnen genieten van deze reis en reeds bij aankomst in Berlijn deden zich zodanige problemen voor dat ze in het ziekenhuis belandde en ter plaatse geopereerd werd.

Na terugkeer in Nederland ging het verder met afwisselend slechtere en betere perioden. Ook volgden nog meer operaties.

Els was een echte vechter en doorbijter. Zelfs in de laatste periode voor haar overlijden kwam ze, als het ook maar enigszins kon, nog op de repetitie. Het Ulfts Gemengd Koor was haar koor, waar zij altijd met zoveel plezier naartoe ging en respect afdwong door haar positieve houding.

Het Ulfts Gemengd Koor heeft waardig afscheid van haar genomen 22 november door de zang te verzorgen tijdens de Eucharistieviering bij de begrafenisplechtigheid.

Ongeveer een maand voor haar overlijden ontving het UGK van Els nog een laatste brief en een gedicht.

Lieve allemaal.

Graag wil ik even iets van me laten "horen." Momenteel gaat het redelijk met me. Helaas kan er geen behandeling meer plaats vinden, en dat valt me enorm zwaar. Toch wil ik ieder bedanken voor de steun die we krijgen in welke vorm dan ook. Jijk wens voor ieder het allerbeste en we laten wel weer wat horen.

*Groeten van
Els Hofstra
(ook namens Jan en Ilse)*

voor jullie!

*- Geluk... dat is geen Kathedraal
misschien een Kapelletje
geen Keemis, luid en Kolossaal
misschien een... carrousselletje*

*- Geluk is geen zomer van
smetteloos blauw
maar nu en dan een zonnetje
Geluk dat is geen zeppelin
't is hooguit ... een ballonnetje.*

*maar jullie kaartjes, bezoeken
en vriendschap dat wordt gegeven
alle dagen stuk voor stuk.
Dat waardeer ik enorm, dat is 'geluk'*

Els, namens ons allen, bedankt voor alles wat je hebt betekend voor het UGK. We zullen je niet vergeten. Rust in vrede.

We wensen Jan, Ilse en verdere familie veel sterkte.

Namens allen van het UGK: Alois Mecking, voorzitter.

Zangersavond K.C.Z.B. 15 oktober 2007

Dit stuk moet gelezen worden als de mening van Leo. Het is nogal kritisch vind ik zelf. Daarom neem ik er zelf de verantwoording voor. Ik wacht de reacties wel af.

Op maandagavond 15 oktober was het UGK al vroeg actief. Afspraak was 19.00 uur present zijn in de Zuiderkerk in Aalten.

Trouwens een mooi gebouw met een aardige akoestiek.

Opvallend was, dat iedereen er was: op tijd. We willen iets presteren. . . . . Henk Bennink speelde zijn vingers los en probeerde de juiste registerinstellingen van het orgel uit.

De spiegel werd accuraat neergezet om de dirigent goed te kunnen zien. Het koor ging ervoor staan om in te zingen. De spanning was van het gezicht van Gerard Rutjes af te lezen: hij wilde ook presteren. Hij had “overal maling aan” zei hij ietwat geïrriteerd. Er werd ingezongen en nog even met Henk Bennink gecommuniceerd over de registers.

Instructies over “hoe op te komen” en daarna naar de zitplaatsen. . . . . Het kon wat ons betreft beginnen.

Waarom zo’n inleiding zou je denken. Ik vind, dat een goede voorbereiding bij een goede uitvoering hoort. Daar hoort spanning bij; plankenkoorts; de wil om iets goeds neer te zetten. We hebben daarbij iedereen nodig en iedereen was er en stond er . . . een compliment dus.

Wat ik 30 jaar geleden bij het Ulfts mannenkoor meemaakte ervaar ik nu ook bij het UGK: we beginnen met z’n allen te beseffen, dat we mooi kunnen zingen en het publiek kunnen boeien. Wat we ten gehore brengen vindt men mooi. Ons zelfbewustzijn én zelfverzekerdheid gaan groeien en we gaan daardoor extra ons best doen. We hebben een dirigent, die van prestaties houdt. Hij let op de details. Mijn voorspelling: “Let maar op, we worden alleen maar beter . . . .”.

De zangavond kritisch bekeken.

Wie van zang geen verstand heeft en op deze avond naar de diverse dirigenten heeft gekeken, zal onmiddellijk een aantal dingen zijn opgevallen. In mijn ogen hadden slechts 2 dirigenten alles onder controle: dat waren Gerard Rutjes (UGK) en M. Heusinkveld (beide Aaltense koren).

Sommige dirigenten hadden totaal geen contact met de pianist, die dan ook “op eigen houtje” speelde. Soms waren koor en begeleiding daardoor uit de maat. Ook stond een dirigent bijna in zijn koor te “werken” (Keijenburg). Dit kan absoluut niet.

De dirigente schoof het opstapje aan de kant, waardoor ze voor de begeleiding en ook voor menig koorlid helemaal niet meer zichtbaar was. Eén dirigent vertrouwde zijn pianist niet en speelde zelf de begintonen.

Wat te denken van de enige solist van de avond. Hij stond met zijn handen in de broekzakken te zingen. Gedurende zijn zang wisselde zijn houding: één elleboog op de piano, de rechtervoet over de linkervoet gezet en de linkerhand nog steviger in de broekzak. Dit moet meer mensen zijn opgevallen. Van ditzelfde koor bleven trouwens 3 mensen na hun uitvoering rustig staan praten op het podium, terwijl het volgende “Romienenkoor” al op kwam voor hun aandeel op deze avond.

De uitvoering

Als eerste “Bergh opwaerts”. (een leuk gevonden naam). 1 Jaar oud koor. Ik vond het best leuk om naar te kijken en te luisteren. Er waren mooie diepe bassen bij. Bekende nummers: “Ich bete an die Macht der Liebe” en “The Young Amadeus”. Sommige toehoorders hadden de neiging om mee te neuriën viel mij op. “Plaisir d’amour” is een leuk melodisch stuk waaraan dit koor nog veel moet bijschaven.

Als tweede C.G.Z. “De Lofstem” (Laren). Wat opviel was het leuke “Wenn Zigeuner Hochzeit Machen”: een melodisch stuk met variaties in de maatsnelheid: echter koor en begeleiding gingen ieder hun eigen gang. Jammer.

Dan waren wij aan de beurt: gespannen, geconcentreerd. . . de wil om iets goeds neer te zetten. Gedurende de uitvoering viel me de reactie van de zaal op. We wisten de aanwezigen te boeien. Dit is mede te danken aan de dynamiek, die wij steeds beter weten te brengen: de piano’s, forti en crescendo’s. Op het laatst kon je een speld horen vallen. . . . Dit was perfect. Iedereen voelde dat. Ik weet niet of het jullie is opgevallen, maar de lady speaker zei: “Daar valt niets meer aan toe te voegen”. Een mooi, onbedoeld compliment voor het UGK. Zelf heb ik hier een goed gevoel aan over gehouden, omdat de band met het publiek er was. Dit is de tweede keer dat ik dit meemaak met het UGK. Een goed gevoel dus.

De pauze . . . . veel lovende reacties van allerlei aanwezigen. Het gevoel heeft me dus niet bedrogen. Ik zag een trotse Gerard Rutjes, die diverse complimenten in ontvangst nam. Ook zag ik koorleden napraten: “Dat was goed hé. We zongen hartstikke goed. Je kon een speld horen vallen” enz. Ik noem dit bewustwording

en terecht nagenieten van een goede prestatie. Juist om deze dingen is deze zangersavond voor het UGK van historisch belang. We zijn op de goede weg.

Na de pauze was het eerste optreden van vocaal ensemble Keijenborg, dat volgens mij op deze zangavond veel heeft kunnen leren van andere koren m.b.t. zang – presentatie – en hoe te dirigeren.

“Romienenkoor” o.l.v. M. Heusinkveld.

Een schril contrast met wat eraan vooraf ging. Leuk om naar te kijken en te luisteren. De liedjes waren eenvoudig, dat is waar, maar . . . . hier valt ook iets voor ons te leren. Het eerste lied werd helemaal zonder map gezongen. Er was concentratie, discipline en goede zang.

Dit kunnen wij ook met bijv. “Gott ist die Liebe”. Gewoon doen, vind ik. Als je jezelf dwingt kún je het ook. De zang wordt er mijns inziens beter door, doordat je dan geconcentreerd bent op de dirigent. Een bijkomstigheid is, dat het mooier is om een koor te zien zingen zonder map!

Verder viel me de passie van sommige zangeressen op. Aardig vond ik “De concertzaal van het leven”. Ook de kleding viel me op. Crèmekleurige blouses . . . . leuk op deze zwarte avond. Alle koren waren in het zwart . . . . ik vind dit jammer (Leo dus) want ik hou van kleur. Er was zelfs een koor helemaal in het zwart.

Dan. . . Aaltens Mannenkoor.

Ik heb hiervan kunnen genieten. Mooie zang. Wel vind ik, dat deze dirigent in de “leer mag bij onze Gerard” voor wat betreft de dynamiek. Nóg meer dynamiek maakt dit koor volgens mij tot één van de betere koren in deze streek. Ik was gespit op “Bridge over troubled water”. Jammer van de wijziging in het programma. Misschien kunnen we samen met dit koor in de toekomst iets gaan doen: een kerstconcert b.v. (grapje?).

Tot slot. . . .

Een goed gevoel dus. Allereerst omdat we goed hebben gezongen. Vervolgens om de vele leeraspecten. Verder waren er momenten van gewoon genieten van goede zang.

Kritische zangersgroeten van Leo Bussink.

**Verslag van de Zangersavond gehouden op maandag 15 oktober 2007
in de Zuiderkerk te Aalten**

Ulfts Gemengd Koor o.l.v. G. Rutjes
Pianist: H. Bennink

Goede opkomst en mooi verzorgde kleding. Volgende keer eerst de dirigentenlessenaar en de piano goed zetten alvorens het koor opkomt.

Ik wil u complimenteren met uw programmakeuze. Er is duidelijk ingezet op vernieuwing/verbreding van het repertoire. Uitstekend!!

Kyrie **Jacob de Haan**

Ik weet niet of u *J. de Haan* heeft opgegeven of dat mevr. Menkhorst het zo in het programma gezet heeft, maar er moet echt **Jacob de Haan** staan; zijn broer heet namelijk ook J. (van Jan) de Haan.

Dynamisch uitstekend van opzet. Pas wel op dat het in de sterke gedeeltes niet te grof wordt. Soms geeft de kwartnoot met punt-achtste noot wat ritmische problemen (ook bij de organist). Goed van tempo en sfeer, en de maatwisselingen goed genomen. Wel is de uitspraak soms wat scherp, onder andere de è in *Christe* klinkt erg geknepen.

In de totaalbalans zijn de tenoren wat aan de zwakke kant.

De sopranen knijpen teveel in de hoogte (bijv. maat 38 en 54): ademsteun!!

Waarom de slotnoot ingekort??

Benedictus **Jacob de Haan**

Goede orgelbegeleiding. Jammer dat de eerste koorinzet zo zwak is. In het begin goed van tempo, maar vanaf maat 41 gaat het tempo omhoog. Een korte 's' aan het slot van *Benedictus*, nu was het teveel 'Benedictussss'. Ook de letter 'l' is soms te dik (excelllisis).

Goed aan de uitspraak van het latijn gewerkt, en dynamisch uitstekend van opzet.

Waarom geen fermate op de slotnoot? Dat komt de dramatiek ten goede!

Muzikaal uitgevoerd, prima!

Agnus Dei **S. Potterfield**

Juiste keuze om dit a capellawerk ook zonder begeleiding uit te voeren. Wel komt de matige ademsteun van het koor erg bloot te liggen; ruim een hele toon gezakt.

Uitstekende dynamische schakeringen en mooie muzikale zinnen. De bassen hebben in maat 4 t/m 6 wat moeite met de juiste noten; idem in de maten 21 t/m 23.

Mooi afgebouwd slot en goede slot mmmmm in 'pacem'.

Gott ist die Liebe **D.H. Engel**

Dynamisch al uitstekend, maar qua zuiverheid laat dit werk nog wel te wensen over. Naar elkaar luisteren koorleden! Ademsteun!!, want u bent ruim twee hele tonen gezakt! Prachtig uitgebalanceerd slot.

Mooi binnen de tijd gebleven; u zong 14 minuten. Ik wens u veel succes toe in de toekomst. Mocht u naar aanleiding van dit verslag vragen hebben, dan kunt u mij bellen op (0314) 34 65 41.

Dick van Heuvel, Doetinchem

Interview met .....

Carla Schieven

Ook deze keer was het weer een opgave om een kandidaat te vinden die een plekje kon inruimen in zijn of haar drukke bezigheden om vóór de deadline geïnterviewd te worden.

Er was nog wel een aantal personen die wij (Carla en Giena) konden benaderen, maar bij navraag kwamen we niet tot een afspraak. Wat

nu te doen?

Geén interview is niet acceptabel. Carla zelf bleek nog nooit geïnterviewd te zijn, dus hadden we een oplossing. Op een donderdagavond ben ik naar Silvolde gereden om de Konijnenhof te zoeken alwaar Carla woont.

Ik werd hartelijk ontvangen en onder het genot van een kopje koffie en een gebakje (overgebleven van de vorige dag, dat was hun trouwdag) waren we al gezellig aan het kletsen.

Vertel eens iets over jezelf:

Ik ben geboren in Gendringen op 11 maart 1963.

Ik heb een jongere broer en een zus. Ik ben ook in Gendringen naar de lagere school geweest, de Christoffelschool. Die heb ik goed doorlopen, daarna ben ik naar de Wesenthorstschool gegaan. Maar in die tijd moesten we naar verschillende locaties fietsen om les te krijgen. Dat was minder prettig. Ik heb nog Engelse les gehad van Gerard Rutjes. Hij is zelfs mijn klassenleraar geweest.

Na deze school doorlopen te hebben heb ik een poosje gewerkt in Doetinchem bij het bejaardencentrum "Het Weerdje". Daarna ben ik bij de DRU gaan werken en opvolgend bij de ETNA.

Hier heb ik 12 jaar met plezier gewerkt o.a. op de verkoopafdeling.

Ik ben 11 jaar getrouwd met Wim en we hebben twee kinderen.

Onze zoon Patrick is 10 jaar en we hebben een dochter Femke. Zij is 9 jaar. Onze zoon heeft ondanks zijn jonge leeftijd erg veel verstand van computers. Hij lost problemen moeiteloos op.

Onze dochter gaat in Doetinchem naar school.

Hoe ben je bij het koor gekomen?

Via Jill Mulder ben ik bij het koor gekomen. Zij was toen nog lid van ons koor. Haar moeder Bets is nog steeds lid. Ik ben lange tijd lid geweest van het jongerenkoor 'Inspiration'.

Jill zei tegen mij: " ga toch eens mee naar het Gemengde Koor. De muziek die daar gezongen wordt spreekt jou vast wel aan".

En dat is juist. Ik voel me erg thuis bij het koor. Wat mij erg opvalt is dat het één grote familie is, waar nodig steunen ze elkaar. Geen groepsvorming, gewoon erg gezellig.

Ben je ook muzikaal?

Ik zing erg graag. Maar bespeel geen instrument. Ik ben in Gendringen nog lid geweest van het tamboerkorps "Nieuw Leven" Daar was ik tamboermaitre en heb les gegeven.

Ook heb ik de dansmarietjes opgeleid.

Wat is jouw favoriete muziek?

Ik luister erg graag naar muziek van Dana Winner, een Belgische zangeres. Ook de muziek van Rob de Nijs en Andrea Bocelli zijn favoriet. Vooral Dana Winner en Rob de Nijs zingen prachtige teksten.

Waar houd je niet van?

Absoluut niet van Egerländer muziek!

Heb je ook hobby's?

Mijn grootste hobby is zingen.

Ik hou erg veel van studeren, momenteel volg ik een cursus Engels.

Ook schrijf ik erg graag, o.a. korte verhalen.

Heb je nog wensen?

Ik zou graag nog eens naar Engeland op vakantie gaan.

Dat lijkt me een prachtig land.

Wil je verder nog iets kwijt?

Ik vond het een gezellig interview.

Nadat we op de klok zagen dat het al erg laat was namen we afscheid en ging ik snel huiswaarts.

Giena

Verslag Advents / Kerstconcert St. Petrus- en Pauluskerk in Breedenbroek op 9 december 2007.

Ulfts Gemengd Koor en het vrouwenkoor Musica uit Dinxperlo.

Allereerst werd er begonnen met inzingen. Een licht stressgevoel begon zich langzaam van ons meester te maken. Daarna stond de koffie en thee voor ons klaar. Ondertussen begon het bezoekersaantal toe te nemen.

Klokslag 15.00 uur hadden beide koren hun plaats ingenomen. Musica aan de zijkant van het altaar en het UGK achter het altaar.

Na een welkomstwoord van Alois en uitleg over het repertoire door Marian Kok werd het concert ingezet met het gregoriaanse lied 'Rorate Caeli'. Naar mijn gevoel stonden de heren toch liever achterin op hun eigen plekje, maar met Gerard samen ging het prima.

Het lied 'Adventi ének', niet echt gemakkelijk maar wel zeer mooi, ging goed.

De beide liederen 'Maria die soude' en 'Maria durch ein Dornwald ging' werden ingetogen gezongen.

Daarna volgden 'Es ist ein Ros entsprungen' en 'Es blühen die Maien'. Deze goed in het gehoor liggende liedjes besloten het eerste gedeelte van het UGK.

Daarna was het de beurt aan Musica.

'Ave Maria' (gregoriaans), 'Ave Maria' (Herman Strategier) en 'Ave Maria' (Mozart) werden zeer mooi en zuiver gezongen.

Ook de beide volgende liederen 'Ave generosa' en 'Salve Regina' werden á capella uitgevoerd en klonken mooi.

De sologedeelten werden door dirigente Elske te Lindert zelf gezongen.

Marian Kok had een verwachtingsvolle adventsgedachte. (zie verder op)

Henk Bennink trakteerde ons op een muzikaal intermezzo. Hij speelde de 'Melodie d'Orfee' van Christoph Willibald von Gluck in een transcriptie voor piano door Giovanni Sgambati. En zoals we dat van Henk gewend zijn: prachtig!

In het tweede gedeelte kwam Musica met een vijftal mooie Franse kerstliederen waarbij Elske te Lindert zelf de begeleiding op de piano voor heer rekening nam. Het lied 'Noël des Bourgeois de Châtre' klonk zeer mooi. Natuurlijk sprak ons 'Entre le boeuf et l'âne gris' zeer aan.

Het laatste gedeelte was weer aan ons. We waren helemaal in de stemming om kindje te wiegen (Wiegenlied).

Het Mexikaanse ‘Arruru’ bleef moeilijk, maar toch klonk het best wel heel mooi!
‘A Christmas Celebration’ sloot het geheel af.

De samenzang met Musica en de aanwezigen was voor ons echt “Halleluja”.

Tot slot volgde er nog een woord van dank voor Gerard, Elske, Henk en Marian vergezeld van een bloemetje.

We kunnen allen terugzien op een mooie en zeer fijne zondagmiddag.

Met het oog op de feestdagen wil ik hierbij iedereen fijne kerstdagen en een heel goed 2008 wensen.

Vr. gr. Els Geurts

Adventsgedachte door Marian Kok.

*Advent, een tijd van wachten
Een tijd van verwachten.*

Verwachten, een typisch menselijke bezigheid. Iemand verwachten, ergens op rekenen en er naartoe leven.

Een vrouw verwacht een kind, uitzien naar een nieuw begin van leven.

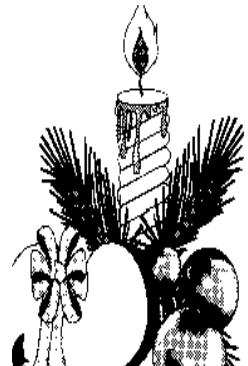
Een looper uitleggen naar morgen, naar de toekomst.

Leven zonder verwachting is een doodlopende weg.

“Morgen wordt het beter”, het is de zucht van mensen die moe-gestreden zijn, die alles geprobeerd hebben.

*Verwachten is een brug slaan, over de brug komen.
Het is leven met open ogen en oren en zich niet laten verdoven, zelfs als horen en zien vergaat.*

Het is geloven dat er een ander is die komen moet maar toch zelf iets doen, aanklagen en opbouwen, bruggen slaan.

Het is ook elke dag geloven:

Dit is de eerste dag van de rest van mijn leven.

Verlag concert Verzorgingshuis St.Gertrudis te 's-Heerenberg op 10 december 2007.

Op 10 december trok ons koor op naar 's-Heerenberg om in bovengenoemd Verzorgingshuis een Kerstconcert te verzorgen.

Nadat we verwelkomd werden door een van de medewerkers moesten we natuurlijk eerst inzingen. Het lied "Geen wieg voor een Koning" werd geschrapt omdat het er niet goed inzat.

Rond kwart over zeven togen we naar de recreatiezaal waar het concert zou plaatsvinden. De zaal zat al vol met bewoners en hun begeleiders. Verwachtingsvol werd het hele gebeuren van opstelling van het koor enz. gadeslagen.

Het concert werd ingeleid door onze voorzitter Alois. Marian Kok, onze ladyspeaker kondigde de eerste liederen aan en gaf daarvan een korte uitleg. Begonnen werd met het "Rorate caeli", voorgezongen door Gerard, Alois, Frans en Stef. Het refrein werd steeds gezongen door het hele koor. Vervolgens werden "Maria die soude naar Bethlehem gaan" en "Es ist ein Ros' entsprungen" ten gehore gebracht. Als tussenzang zongen we allemaal samen "Hoe leit dit Kindeke..."

Na dit serieuze begin klonk het Volkskerstliedje "Es blühen die Maien" heel leuk. Dit liedje stamt uit Oberbayern. Het aloude en ontroerende "Transeamus" werd ook door enkele bewoners zachtjes meegezongen.

Tijdens de tweede tussenzang lagen de herdertjes bij nachte..... Internationaal als we zijn, gingen we ook nog over op het Frans met het mooie lied: "Entre le boeuf et l'âne gris". Het gedeelte vóór de pauze werd afgesloten met "Resonet in Laudibus".

In de pauze werden we getrakteerd op koffie met cake. Het was gezellig om even met elkaar van gedachten te wisselen.

Na de pauze werd het programma voortgezet met een Kerstverhaal dat door Marian Kok werd voorgelezen, gevolgd door de derde tussenzang "Ere zij God in den Hoge". De volgende liederen werden weer door Marian ingeleid: "O Holy Night", "Maria's Wiegenlied" en "Puer natus est nobis". Aan de reactie van de mensen was te zien dat ze genoten van onze zang. Allemaal samen zongen we weer het mooie Middeleeuwse "Nu zijt welkome". De laatste liederen van het concert: "This Holy Christmasnight" en "A Christmas Classic Celebration" werden door ons met veel enthousiasme uitgevoerd. Afgesloten werd met het bekendste, oudste en meest ontroerende Kerstlied: "Stille Nacht, Heilige Nacht".

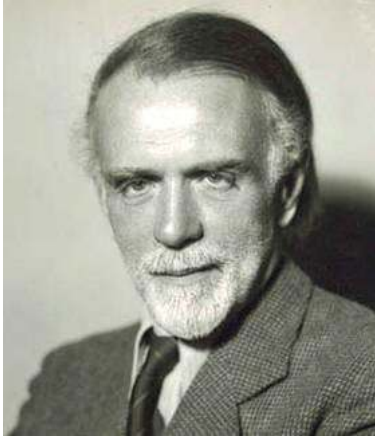
We kunnen terugkijken op een geslaagd Kerstconcert, waarmee we de bewoners van St. Gertrudis hopelijk een beetje in kerststemming hebben kunnen brengen.

Componisten en composities.

Adventi ének

Veni, veni, Emmanuel,
Captivum solve Israel.

O kom, o kom, Emmanuel,
En red uw lijdend Israel.

Met deze bede begint het prachtige gezang, gecomponeerd door de Hongaarse componist Zoltán Kodály (spr.:Zoltaan Kod-daa), dat door ons koor tijdens ons advents/kerstconcert wordt uitgevoerd.

Zoltán Kodály werd op 16 december 1882 geboren in Kecskemét in de buurt van Boedapest.

Zijn vader was een begaafd amateur-musicus, die zijn zoon vioolles gaf. Hij zong zelf in een kerkkoor en schreef

muziek, zonder daarvoor een opleiding te hebben genoten. Zijn moeder was pianiste; Kodály groeide dus op in een muzikaal milieu. Mede daardoor raakte hij al vroeg zo geïnteresseerd, dat hij op eigen houtje in de muziekbibliotheek werken van grote componisten ging bestuderen.

Hij begon al vroeg met componeren; zijn eerste orkestwerkjes werden opgevoerd in zijn school. Na het gymnasium ging hij naar de Universiteit van Boedapest en de Ferenc Liszt-Akademie voor muziek.

Daar studeerde hij onder Hans Koessler, die ook de leraar was van Béla Bartók.

Na zijn afstuderen in 1905 ontmoette hij Bartók, wat het begin was van een samenwerking, die hun hele leven zou duren.

Onder diens invloed ging hij, naast het componeren, volksliederen en -dansen verzamelen, wat hij bleef doen tot 1914. De Eerste Wereldoorlog maakte hem dit werk onmogelijk.

Evenals Bartók wist Kodály een grote activiteit als componist te combineren met die van wetenschappelijk onderzoeker naar de bronnen van de nationale volksmuziek in Hongarije.

Behalve in de volksmuziek had hij ook grote interesse in andere muziek, waarvoor hij naar Bayreuth, Salzburg, Berlijn en Parijs reisde. Vanaf 1907 was Kodály zelf docent op de Muziek-Akademie, waar hij zijn leraar Hans Koessler opvolgde. De ideeën, die hij toen ontwikkelde, werden opgenomen in de officiële overheidspolitiek wat het muziekonderwijs betreft. Overtuigd van de betekenis van het zingen voor de ontwikkeling van het muzikale gevoel produceerde hij grote hoeveelheden koormuziek voor allerlei combinaties, waaronder ook veel voor kinderkoren.

Zijn muzikale nalatenschap bestaat uit opera's, orkestwerken, koorwerken met orkest, koorwerken met orgel en kamermuziek. In zijn latere leven richtte hij zich vooral op de bestrijding van het muzikale analfabetisme. Hij hekelde de verwaarlozing van het muziekonderwijs op de scholen. "Een tekort aan muzikale vitamines leidt onherroepelijk tot atrofie van de artistieke en spirituele vermogens", aldus Kodály.

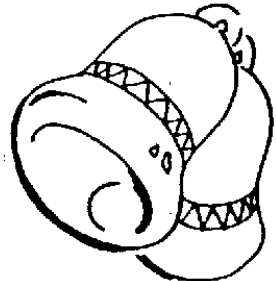
Dit leidde tot de invoering van een op zijn werk gebaseerde muziekmethode in het Hongaars onderwijs. Deze methode ligt aan de basis van het hoge niveau dat Hongaarse koren sindsdien hebben bereikt. Ook de muziekmethode "Spelen met Muziek" van de Nederlandse componist en muziekpedagoog Pierre van Hauwe is gebaseerd op de Kodály-methode.

Op de puinhopen van de Tweede Wereldoorlog bouwde Kodály in Hongarije een muziekonderwijs uit, dat alle andere landen van Europa tot voorbeeld mag zijn.

Hij overleed in Boedapest op 6 maart 1967.

Riet Kamphuis

***Aan allen een Zalig Kerstfeest en een
voorspoedig,
gezond en muzikaal 2008 toegewenst.***

Mrs. Andante.

Mrs. Andante

Kerst, een feest van saamenzijn.
 Met z'n allen naar de nachtmis en
 daarna thuis rondom de kerstboom.
 Het is als in een droom en
 dat is maar wat fijn.

Voor even staakt men de strijd,
 voor even is er geen haat en nijd.

Maar dan is het voorbij en gaan we over
 tot de orde van de dag die er ook
 weer wezen mag.

We maken ons op voor het nieuwe jaar,
 wat zal 2008 ons geven...
 Ik wens u in ieder geval veel heil en zegen.

Prettige feestdagen

Heel langzaam brandden er eens vier kaarsen.

De omgeving was zo rustig dat men ze kon horen spreken.

De eerste kaars zei: “Ik ben de VREDE.

Ik deed zolang mijn best opdat mensen geen ruzie zouden maken, dat ze geen wapens zouden gebruiken, dat ze niet zouden slaan vanwege een meningsverschil.

Maar er blijft oorlog overal, en waar mensen in groepen samenkomen blijven er twisten ontstaan.

Wat heeft het voor zin dat ik voor hen brand?

Niemand, kan mij beletten dat ik uitdoof.”

Haar vlammetje werd vlug kleiner en doofde uit.

De tweede kaars zei: “Ik ben het VERTROUWEN.

Meestal kan ik gemist worden. Dus heeft het geen zin meer dat ik blijf branden. Want ik leer mensen om te geloven in het leven zelf en in elkaar. Ik leer hen dat ze samen iets moois kunnen maken, maar ze luisteren niet. Hun vertrouwen is zo klein. Ze geloven alleen wat simpel is en in dromen die wegvliegen als een veertje.

Mensen vertrouwen niet eens meer hun eigen hart, en geloven niet in het waarom van hun bestaan.”

Toen ze stopte met praten blies ze zichzelf met een laatste zuchtje uit.

Op haar beurt sprak zachtjes de derde kaars:

“Ik ben de LIEFDE.

Ik heb de kracht niet gekregen om te blijven branden.

De mensen negeren me. Ze vergeten zelfs hun naasten te beminnen. Ik had zo gehoopt dat ik mensen kon helpen om elkaar warmte te geven, en het gevoel dat er altijd iemand ook van hen hield – zelfs al wist men dat niet.”

Ze wachtte niet langer en doofde uit.

Plots kwam er een kind aan en zag de drie gedoofde kaarsen. Het keek naar de *vrede* waarvan het licht verdwenen was, en naar het *vertrouwen* dat het nodig had om groot te worden en om moedig te zijn, en naar de *liefde* omdat het kind niet alleen wilde zijn.

“Waarom branden jullie niet langer?” riep het kind vol onzekerheid uit.

De drie kaarsen spraken en vertelden hoe slecht het met hen ging. Nadat dit alles gezegd was begon het kind te wenen.

Toen zei de vierde kaars:

“Wees niet bang, mijn kind.

Nu ik nog brand kunnen we de andere kaarsen weer aansteken. Want ik ben de HOOP!”.

Met glanzende ogen nam het kind de kaars van de hoop en stak de andere kaarsen weer aan.

Het vlammetje van de hoop wilde het kind nooit uit het leven laten verdwijnen.

Laten ook wij allemaal de HOOP, het VERTROUWEN, de VREDE en de LIEFDE bewaren en koesteren!!!

Dan groeit het grote licht dat Kerstmis is voor vandaag, voor morgen en altijd!

Wijze gezegden

- *Geluk is niet te koop en toch wil je veel betalen om gelukkig te zijn.*
- *Voor een optimist schijnt de zon ook door kleine raampjes.*
- *Men krijgt in het leven nooit een “tweede” kans voor een “eerste” indruk.*
- *We denken te weinig aan wat we hebben, maar teveel aan wat we moeten missen.*
- *Zwijgend denken zal niemand krenken.*
- *Wie ouder wordt moet ook wijzer worden.*
- *Als je niet weet waar de klepel hangt, moet je de klok niet luiden.*
- *Het kleinste gebaar is meer waard dan de beste bedoelingen.*
- *Het zijn de dwarsliggers die het spoor recht doen lopen.*
- *Je kunt beter een nachtje slapen over wat je van plan bent, dan wakker liggen over wat je gedaan hebt.*
- *Mensen die veel beloven hebben meestal een zwak geheugen.*
- *Het leven is geen snelweg maar een landweg, waar je af en toe moet stilstaan om van het uitzicht te genieten.*
- *Wie iets wil doen vindt een middel; wie iets wil laten een excuus.*
- *Leer van gisteren, droom van morgen, maar leef vandaag.*
- *Wie van herinneringen kan genieten, leeft tweemaal!*

De generale repetitie.

Op maandag 3 december was de generale repetitie voor het advents-/kerstconcert in de Petrus- en Pauluskerk in Breedenbroek.

Er werd flink gerepeteerd. In eerste instantie het lied: “O Du Fröhliche” van J. Dantanello, samen met de dames van het Vrouwenkoor Musica uit Dinxperlo. Na enige herhalingen was iedereen tevreden over het resultaat.

De rest van de avond werd benut om nog eens de puntjes op de i te zetten.

Tot verrassing van velen werden in de korte pauze Astrid en Herman Heuvels door Maria naar voren geroepen om hen een bloemetje aan te bieden bij gelegenheid van hun 25-jarig huwelijk, precies op deze maandag.

Astrid en Herman: klasse! om op zo'n belangrijke dag voor jullie, toch nog op de repetitie te komen. We hebben dit met z'n allen zeer gewaardeerd en onderstreept met een bloemetje. Astrid en Herman van harte gefeliciteerd.

Wat ook gewaardeerd werd is het door Astrid voor Herman gezongen lied: “Hab ich nur deine Liebe” van Franz von Suppé.

*Hab ich nur Deine Liebe, die Treue brauch ich nicht,
die Liebe ist die Knospe nur, aus der die Treue bricht.
Drum Sorge für die Knospe, daß sie auch schön gedeih
auf daß sie sich in voller Pracht entfallen mag,
o gib d'rauf Acht, ob mit, ob ohne Treu' ;*

*Denn selbst auch ohne Treue hat die Liebe oft entzückt,
doch ohne Liebe Treu allein, hat keinen noch beglückt.
Drum Sorge für die Knospe, daß sie auch schön gedeih
auf daß sie sich in voller Pracht entfallen mag,
o gib d'rauf Acht, ob mit, ob ohne Treu' .*

Alois Mecking

Ik geef **de door.**

Een pittige saus zonder naam.

Nodig:

- 500 gr. kipfilet
- 2 grote uien
- 2 tenen knoflook
- 2 theelepels sambal
- 3 eetlepels bruine suiker
- 4 eetlepels sojasaus (zoute)
- 1 klein blikje tomatenpuree
- 1 potje atjar tampoer (chinees zuur)
- 4 eetlepels maïzena
- keukenstroop

Bereiding:

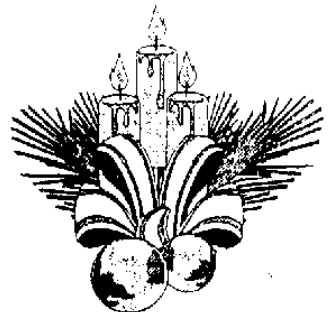
- kipfilet even laten trekken in water met een bouillontablet
- uien en knoflook aanbakken in boter
- kip fijnsnijden en erbij doen
- sambal, bruine suiker, sojasaus, tomatenpuree, keukenstroop en atjar tampoer erbij doen
- even laten sudderen
- halve liter koude bouillon met maïzena mengen en dan binden.

Heerlijk met rijst of met een feestje op stokbrood.

Eet smakelijk !!

Ik geef de **door aan:**

Thea Mecking

Uit de oude doos.

Zondag 28 februari 1988, 11.00 uur Els & Harry Pierik en het Ulfts Gemengd Koor

Els Pierik werd 2 jaar na broer Harry geboren in Etten (Gld). Zoals bekend als dochter van zeer muzikale ouders, want had vader een fraaie tenor, ook moeder stamde uit een muzikminnende familie.

Derhalve kreeg Els reeds op 7-jarige leeftijd pianolesen, hetgeen haar later uitstekend van pas kwam, toen bleek dat, van af haar eerste optreden op 17-jarige leeftijd als sopraan-soliste bij het dameskoor „Con Brio“ te Etten, haar stem menig hart veroverde; in het bijzonder in de duetten met haar broer Harry.

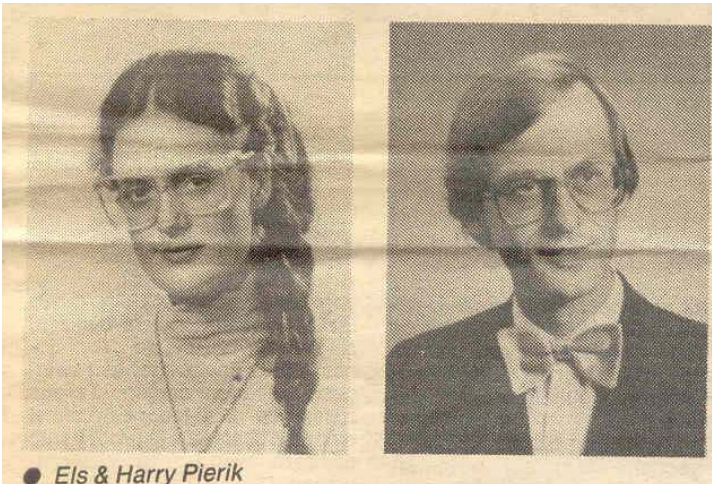
Els was diverse malen op de radio te beluisteren en ging zingen bij het „Oost Nederlands Kamerkoor“ te Doetinchem. Haar veelvuldig optreden, samen met broer Harry is, mede door de ideale stemmencombinatie in de duetten, steeds een groot succes.

De tenor Harry Pierik werd in 1941 geboren in Etten (Gld). Reeds op zeer jeugdige leeftijd kwam hij in aanraking met de muziek. Harry komt uit een zeer muzikale familie. Op 7-jarige leeftijd kreeg Harry pianolesen.

Zingen kon hij ook goed. Dit bleek toen hij op 16-jarige leeftijd als zanger deelnam aan een talentenjacht. Hij won de eerste prijs. Harry Pierik ging toen zanglessen volgen bij Otto Couperus aan het conservatorium te Arnhem. Zijn verdere opleiding ontving hij sinds 1971 van Anton Elzing. Harry Pierik is lid van het Ettens Mannenkoor en organist in de R.K. Kerk te Etten. Hij maakte met het Ettens Mannenkoor tournees door Duitsland, Oostenrijk en Canada.

Het Ulfts Gemengd Koor is opgericht in okt. 1953 en het is ontstaan door het samengaan van het Ulfts Damskoor en het restant van 18 leden van het toenmalige Ulfts Mannenkoor (opgericht in 1934). Het Ulfts Gemengd Koor staat sinds de oprichting onder leiding van de heer Adriaan Hendriks. Het repertoire van het koor bestaat uit missen, kerst- en pasielieder en oude en moderne muziek in verschillende talen. Naast haar eigen concert, meestal in oktober, werkt het koor regelmatig mee aan concerten van andere verenigingen, koffieconcerten en regelmatig in bejaardencentra, ziekenhuizen en kerken.

In oktober 1988 hoopt het koor haar 35-jarig bestaan te vieren.

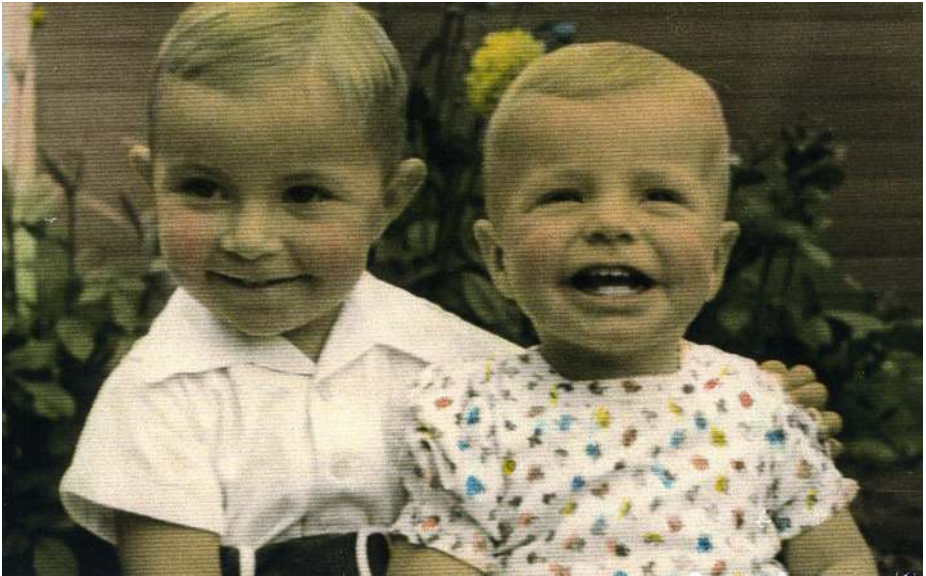

● Els & Harry Pierik

Wie is wie.....?

Het jongetje van nr 4, de vorige uitgave van het koorvenster, is echt zo'n foto, als je weet wie het is van: "O ja dat ku-j wel zien, dat dat Wim Ratering is". Toen had hij al van die mooie krullen, alleen niet zo hoog blond. Eli Timmerman had het bij het uitkomen van het koorvenster al meteen goed.

Maar nu een foto van een jongetje en een meisje. Het gaat om het jongetje. Hier kijkt hij nog vol verwachting de wereld in. Als tip: hij ontwikkelde zich tot een zeer gastvrij iemand en heeft veel met het doen en laten van het koor te maken.

Routeplanner.

Een Belg krijgt zijn eerste opdracht als vertegenwoordiger.

"U neemt de trein van 06.00 uur.

U arriveert om 08.00 uur in Pulle.

U eet een kom soep, bezoekt onze cliënt en stuurt 's avonds om 18.00 uur een fax hoe het gegaan is."

Precies om 18.00 uur komt de volgende fax binnen:

"In heel Pulle geen soep te krijgen! Wat nu?"

Feesten en gebruiken

Zowel het kerstfeest als de gebruiken daaromheen hebben een verschillende oorsprong. De tijd tussen Kerstmis en Driekoningen (de kersttijd) stamt uit de Germaanse cultuur. Tussen 25 december en 6 januari was de periode van de Twaalf Nachten waarin de geesten vrij konden ronddolen. De periode begon met het joelfeest waarop demonen met dierlijke trekken (bok, geit, everzwijn) zich door de lucht verplaatsten. Tevens was dit een feest waarop de voorouders herdacht werden. Men geloofde dat ze in deze periode terugkeerden om aan de feesten deel te nemen. Daarom werd er voedsel voor hen weggelegd. Later is het joelfeest door het kerstfeest vervangen, waarschijnlijk met de bedoeling om de heidense gebruiken een christelijk tintje te geven. Uit Italië stamt het gebruik van een kerststal in de kerk of in huis. Sinds Franciscus van Assisi de stal van Bethlehem wilde nabootsen, is dit gebruik tot in onze tijd blijven bestaan. De kerstman met de arrenslee is ontstaan uit de Sinterklaas die Nederlandse emigranten meebrachten naar Amerika en daar veranderden in Santa Claus tijdens de kersttijd. Overigens was in Europa al eerder een kerstman bekend (Father Christmas, Père Noël). Kerstliederen zijn er al vanaf de tiende eeuw, maar vooral sinds de zestiende eeuw worden ze in groten getale gezongen. Kerstmis zelf is ontstaan toen men met een mis de geboorte van Christus wilde vieren. Kerstmis is een samentrekking van Christus-mis. De datum van 25 december houdt waarschijnlijk verband met het Romeinse feest van de zonnewende. Ook hier is dit feest gekerstend. Het gebruik van de kerstboom komt uit de Elzas en stamt waarschijnlijk af van een boomcultus.

Puzzelpagina

1 Stimulerend middel waar we het heen-en-weer van krijgen (3). **2** Geld dat in sigaren wordt gestoken (5). **3** Gigolo's (8). **4** Europees gezelschap? (9). **5** Bezoekuur (10). **6** Opnieuw last van het klimaat (7). **7** Juist niet (6). **8** Huilen in de stad (5). **9** Dat heeft de man gedaan en dus is zijn vrouw niet in de buurt (8). **10** Verdwenen kinderen (8). **11** Op papier is het een bekeuring voor een arbeider (7). **12** Naar het bureau, daar moet je toe in staat zijn (9). **13** In het eerste vertrek een Turkse heer (3). **14** Een trekje nemen en vluchten (3,2,4,4). **15** Een geraamte zwartmaken (11). **16** Lena (8). **17** Geldwagen (7). **18** (On)grijpbare lichaamsdelen (6). **19** Stopt (niet) met strippen (9). **20** Zoem, zoem, zoem (10). **21** Dooi (11). **22** De laatste eenden zijn vet (8). **23** Is zij een man geworden (8). **24** Boven Tsjechië en eentje onder Australië (9). **25** Zenuwachtige dieren (7). **26** Ouderavond (6,7).

1	17	35		14	47	30	48	9	16	34		39	22	38	30		19
2		3	31	32	38	15		49	53	37	11	45	45	18	50	1	
3	46	25		34	2	15	36		16	29	51		21	46	21	2	
4	43	6		37		5	21	28	14	17	14		50	24	12	40	
5	39	39	54	22		6	17	45	51	26	18	31	7		4	27	3
6	20	36	53	50		44	54	19	30	39	19	34	24	40		11	5
7	41	18		48	27	1	20	12	44	38	13		40	10		13	28
8	23	1	19	16	28	21	51	42		32	42	45	33	44	26	32	25
9	4	2	15		25	40	10	26	22	29	41		2	5	9	16	
10	8	27	14	8	11	29	18		23	23		42	4	25		7	20
11	20	11	5	49		24	19	24	29	7	10		43	6	37	53	48
12	24	43		33	13	3	52	35	3	25	44		12	1	33	35	54
13	47	52		26	31		49		47	22	52	27	42		15	36	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54

Van de puzzel in het vorige "Koorvenster" zijn totaal 16 goede oplossingen ingestuurd. Ook Els Hofstra heeft de puzzel nog gemaakt en ingeleverd. In overleg met het bestuur is besloten eenmalig af te wijken van het trekken van het lot en de prijs postuum toe te kennen aan Els.

Nu weer eens een cryptogram in de z.g. filipini-vorm. Gelijke cijfers zijn gelijke letters. In de drie rijen onder de puzzel komt een gezegde te voorschijn. Wel dient de gehele ingevulde puzzel te worden ingediend.

Er is er een jarig hoera, hoera, dat kun je wel zien dat is. . . . .

Januari

- 2 Astrid Heuvels
- 4 Netty Kok
- 5 Annie van Os
- 10 Jos van Zelst
- 30 Hermien Koster

Februari

- 5 Harrie van Hal
- 12 Herman Heuvels
- 15 Jo Schepers
- 21 Jos Verholt
- 25 Ans Koeman
- 27 Jacques van Dijk
- 27 Henk Bennink

Maart

- 1 Jo Huls
- 1 Ans Roes
- 9 Frans van Hal
- 9 Riet van Huet
- 11 Carla Schieven
- 24 Frieda Heimen
- 28 Jos Teitink

Van harte proficiat

